

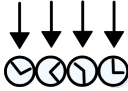
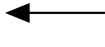

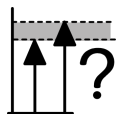

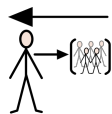
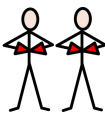

FINLAND

 Finland har inte alltid varit ett självständigt land.

600

 I ungefär 600 år tillhörde vi Sverige.

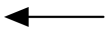
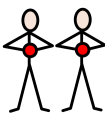

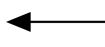
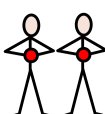

 På den tiden var Sveriges kung också vår kung,

 Sveriges lagar var våra lagar

 och Stockholm var vår huvudstad.

 Åren 1808 - 1809 var det krig mellan Sverige och

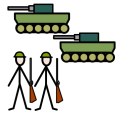
Ryssland.

Den

svenska

armén

förlorade

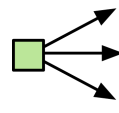
och

Sverige

måste

ge ifrån sig

Finland

åt

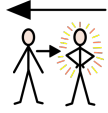
Ryssland.

Rysslands

ledare

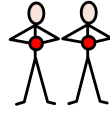
blev

då

också

vår

ledare

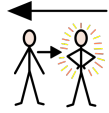
och

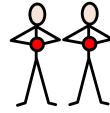
Rysslands

lagar

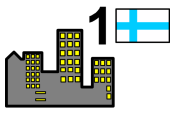
blev

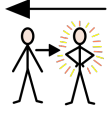
våra

lagar.

Helsingfors

blev

Finlands

huvudstad.

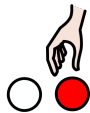
Finland

fick

ändå

bestämna

en del

saker

själv.

 Landet   blev en självstyrande del av Ryssland.

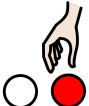

 Först år 1917   blev Finland ett eget, fritt land.

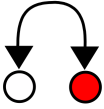

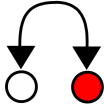

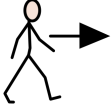
 Den 6 december 1917   blev Finland en självständig stat

 med Helsingfors som huvudstad.

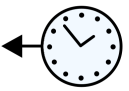

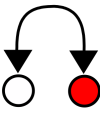
 Stater kan vara republiker eller monarkier.

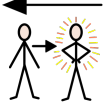

 I en republik är presidenten ledare.

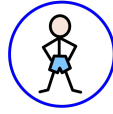
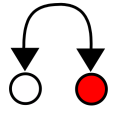

 Folket röstar och bestämmer vem som blir president,

 antingen **4** år eller **6** år framåt.

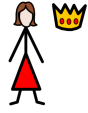
 I en monarki är kungen eller drottningen ledare.

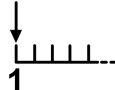

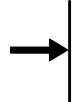

 Då kungen har   dött eller

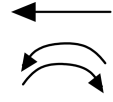

 då han blivit för gammal för att vara kung

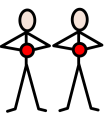

 får hans son eller hans dotter

 fortsätta som ny kung eller ny drottning.

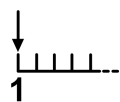

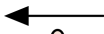

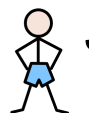

 Samma sak gäller om statschefen är en drottning.

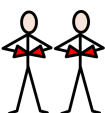

 Först tänkte man göra Finland till en monarki

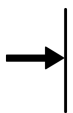

 med en egen kung men sen ändrade man sig.

 Vårt land blev istället en republik

 med en president som ledare.

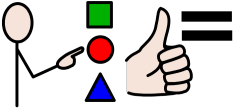

 Finlands första president hette Kaarlo Juho Ståhlberg.

 I Finland ordnar vi riksdagsval, presidentval,

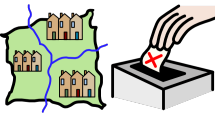
 kommunalval och val till Europa-parlamentet.

>   =
För att få rösta måste man vara myndig

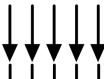

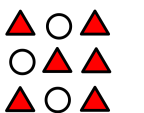

••→ **18** +
alltså 18 år, och medborgare i Finland.

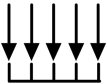

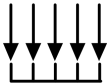

Myndiga personer som bor i Finland

‘   =
men som inte är finländska medborgare

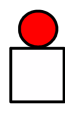
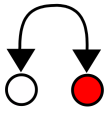

får rösta i kommunalvalet

+   →
och i valet till Europa-parlamentet.

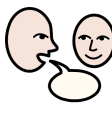
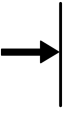

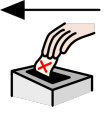
    =   +
Alla val i Finland är allmänna, fria och hemliga.

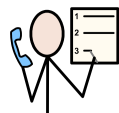
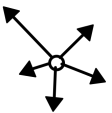

 =   -
Det betyder att alla - precis alla -

  =
myndiga personer får rösta.

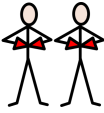

Man får rösta på vilken kandidat

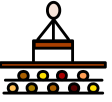

eller vilket förslag man vill

och man behöver inte berätta åt någon hur man röstat.

Riksdagsval ordnas vart fjärde år.

   200 +
Då väljer vi 200 kvinnor och män

 som ska representera oss i

 landets mäktigaste församling, riksdagen.

 Finland är indelat i **13** områden som kallas

 valkretsar.

 Från varje valkrets väljer man riksdagsledamöter

 beroende på hur många människor som bor i det

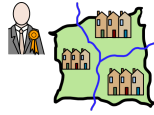
 området.

Södra

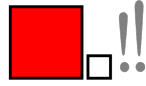
Finlands

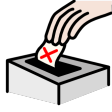
valkrets

är

störst,

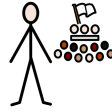

därifrån

väljs

35

35

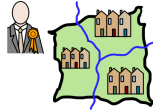
riksdagsledamöter.

Landskapet

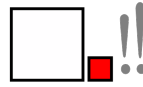
Ålands

valkrets

är

minst,

därifrån

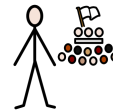
väljs

bara

1

1

riksdagsledamot.

I

valet

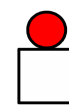
måste

man

rösta

på

någon

av

kandidaterna

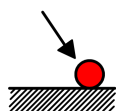
i

den

valkrets

där

man

själv

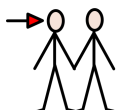
bor.

Det

är

de

olika

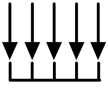

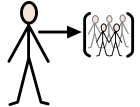
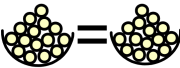

politiska partierna

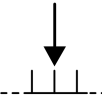

som

 ställer upp kandidater i riksdagsvalet.

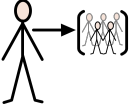

 Varje parti får ställa upp lika många kandidater som

 det finns mandat i valkretsen.

 Ett mandat är det samma som en plats.

 Som exempel finns det **16** mandat

 i Vasa valkrets -

 då får partierna ställa upp **16** kandidater per

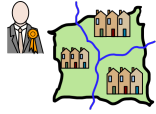
parti.

I

Helsingfors

valkrets

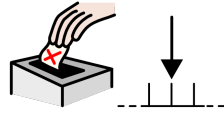
finns

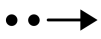
det

22

22

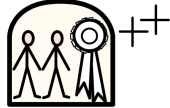
mandat,

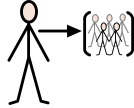
då

får

partierna

ställa upp

22

22

kandidater

per

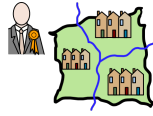
parti.

I

Egentliga Finlands

valkrets

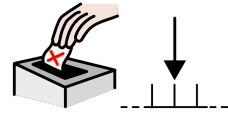
finns

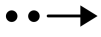
det

17

17

mandat,

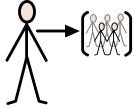
då

får

partierna

ställa upp

17

17

kandidater.

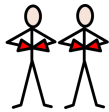
I

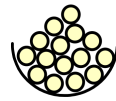
Finland

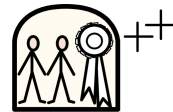
har

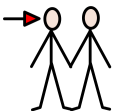
vi

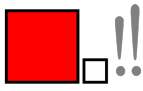
många

politiska partier.

De

största

partierna

är

Centerpartiet,

Samlingspartiet,

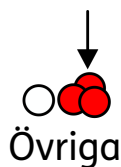

Socialdemokraterna

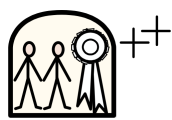
+

Sannfinländarna.

Övriga

partier

som

=

finns

med

i

riksdagen

=

är

De gröna

Vänsterförbundet,

Svenska folkpartiet

+

och

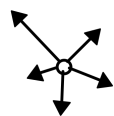
Kristdemokraterna.

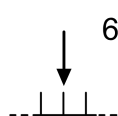
Presidentval

ordnas

vart

sjätte

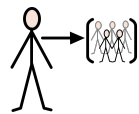
år.

>

För att

få

ställa upp

som

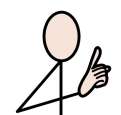
kandidat

i

presidentvalet

måste

man

=

vara

född

i

Finland

+

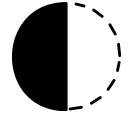

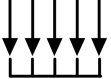

och

finländska

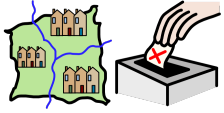

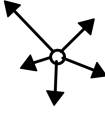
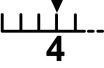

medborgare.

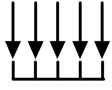
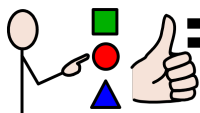

 Den kandidat som får mer än hälften av alla röster

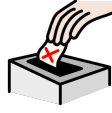
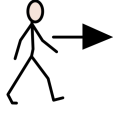

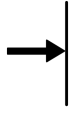

 vinner valet.

 Presidenten kan väljas för ytterligare sex år

 Samma person kan alltså vara president i 12 år.

 Kommunalval ordnas vart fjärde år.

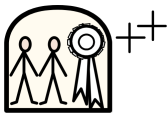

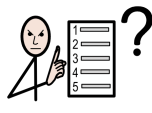

 Då får alla myndiga invånare i en kommun

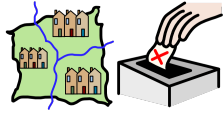
 rösta fram kvinnor och män till kommunfullmäktige.

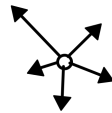

 Hur många personer som väljs in i kommunfullmäktige

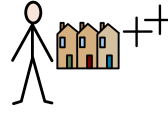

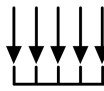

 beror på hur många människor som bor i den

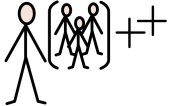

kommunen.

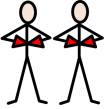
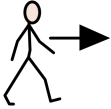
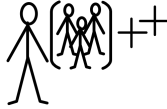
 Det är de politiska partierna som utser kandidaterna

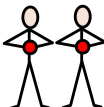

 också i kommunalvalet.

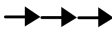

 Europaval hålls vart femte år.

 Då väljer medborgarna i alla EU-länder

ledamöter till Europa-parlamentet.

 I Finland röstar vi fram **13** 13 ledamöter.

 Våra politiska partier vill göra Finland

 till ett ännu bättre land att bo **I** i.

 Men man har olika åsikter om hur det ska

ske.

 Det finns **3** olika tankar,

••→ idéer om vad som är bäst:

konservatism , liberalism och socialism.

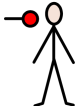

De konservativa vill att allt ska

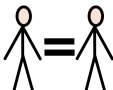

= som det alltid har varit

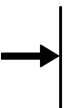

+ > alla förändringar ska ske långsamt och

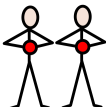

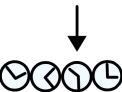

försiktigt.

De liberala tror på frihet och vill att

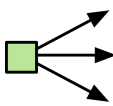

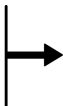

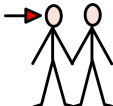

 människorna → ska → få → göra → sina → egna → val.

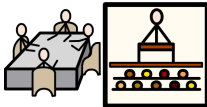

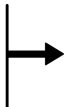

De socialistiska vill satsa på jämlikhet och på

 alla människors rätt till ett bra liv.

 Våra partier kallas ibland vänsterpartier, mittenpartier

 eller högerpartier.

 Man utgår då från hur de sitter

 i riksdagens plenisal sett från talmannens plats.

De socialistiska ledamöterna sitter till vänster,

de liberala ledamöterna sitter i mitten och

de konservativa ledamöterna sitter till höger.

Ibland kallar man partierna olika färg.

De socialistiska partierna kallas röda

medan de konservativa partierna kallas blåa.

De övriga partierna får vara gröna,

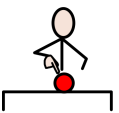

 ljusblåa eller någon annan färg.

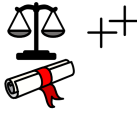

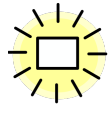
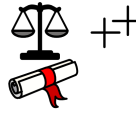
 Vi brukar alltså prata om

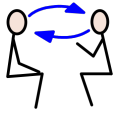

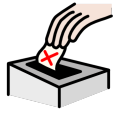

 det röda vänsterpartiet Socialdemokraterna

 och det blåa högerpartiet Samlingspartiet.

 Riksdagsledamöterna arbetar främst med att

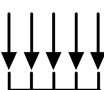
 diskutera vad som behöver göras i Finland.

 Man ändrar gamla lagar och skriver helt nya lagar.

 Man diskuterar och röstar om budgeteten

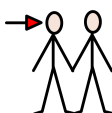

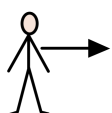

> hela landet Finland.

 Man väljer statsminister och

 man går igenom och godkänner alla

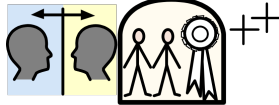
 avtal som Finland gör med andra länder.

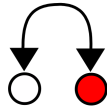
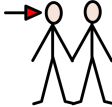
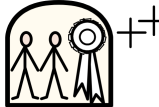

 Riksdagen håller alltid noga koll på regeringens arbete.

 De partier som är med i regeringen

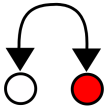

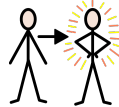

kallas regeringspartier medan

de partier som inte är med i regeringen

kallas oppositionspartier.

Det parti eller de partier som har

flest ledamöter i riksdagen

bestämmer vilka som ska bli ministrar i regeringen.

Statsministern leder regeringens arbete

 medan utrikesministern har ansvar > för kontakten till andra

 ++
länder.

 Finansministern har ansvar > landets ekonomi

+ och justitieministern > för rättsväsendet.

 Undervisningsministern ansvarar > för skolor + och utbildning

 medan försvarsministern ansvarar > för landets försvar + och

beredskap.

++ har vi en miljöminister,

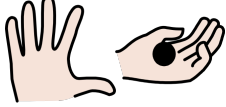

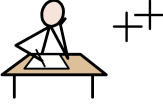

en social- och hälsovårdsminister och en inrikesminister.

Somliga regeringar har många ministrar

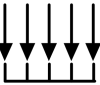

medan andra regeringar har ett mindre antal ministrar.

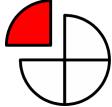

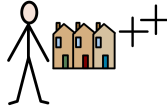

Det är statsministern som avgör

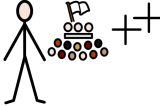

hur många ministrar som behövs.

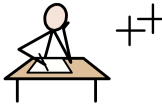
 Regeringen handhar sina uppgifter genom att

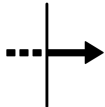

 varje minister ansvarar för sitt område

 Varje ministerium ansvarar för

 sin del av medborgarnas liv.

 Så länge mer än häften av riksdagsledamöterna tycker att

 regeringen sköter sina uppgifter

 får den fortsätta vara Finlands regering.

...
Om riksdagen inte är nöjd med regeringens arbete

måste alla ministrarna avgå och en ny regering väljas.